

Talousarvio vuodelle 2023 ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2025

KH 28.11.2022 § 403
439/02.02.00/2022

Kuntien talousarvio ja -suunnitelma

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa kuntalain mukaan neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien ja mikäli taseessa on alijäämää yli 500 €/asukas, kuuden vuoden aikana. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntaliiton laatimassa talousarvio ja -suunnitelmasuosituksessa on tarkemmin määritelty talousarvion tehtävät ja rakenne. Talousarviolla ja -suunnitelmalla on kaksi näkökulmaa, jotka määrittävät suunnitelman rakenteen. Kaupungin kokonaistalouden näkökulmaa korostetaan tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan esittämisellä. Tuloslaskelmalla osoitetaan, minkälaisen tuloksen talousarvio tuottaa ja miten se muodostuu. Rahoituslaskelmalla selvitetään rahoitustarve ja miten se katetaan.

Tulosohjauksen näkökulma puolestaan toteutetaan käyttötalousosan ja investointiosan toiminnallisilla tavoitteilla ja määrärahoilla. Kuntalain 110 §:ssä tarkoitetut toiminnalliset tavoitteet asetetaan sanallisesti todennettaviksi toimenpiteiksi tai mitattaviksi palvelujen määräksi.

Kemijärven kaupungin taloustilanne ja talousarviosuunnittelun lähtökohdat

Kemijärven kaupungilla on vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan ylijäämää yhteensä 2,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan tulos on arviolta 5,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuoden 2022 tulokseen vaikuttaa valtion kunnille myöntämä covid-19-valtionavustus, jolla saadaan katettua syntyneet testaus-, rokotus- ja sairaanhoitokustannukset sekä asukasohjaisella osuudella mm. yksityisille sote-palveluntuottajille annetut suojautumiseen liittyvät tarvikkeet (kunnan velvollisuus kustantaa suojautuminen). Kemijärvi saa merkittävän rahoitustuoton Itä-Lapin energian kautta myytävästä sähköenergiatuotosta vuonna 2022. Arvio nettotuotosta on n. 5,0 milj. euroa. Tuoton arvioidaan jatkuvan vahvana, mutta jonkin verran pienempänä vuonna 2023.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2022 kokouksessaan vuodelle 2023 tuloveroprosentiksi 8,86 % ja päätti pitää kiinteistöveroprosentit vuonna 2023 vuoden 2022 tasolla.

Kaupunginhallituksen 12.10.2021 § 286 hyväksymä talousarvioraami osoittautui mm. inflaatiovaikutusten, verotuloennusteen ja liikelaitoksen kilpailuttaman sähköenergiasopimuksen hinnan vuoksi liian pieneksi ja

siksi raami on käsitelty uudelleen 28.11.2022 kokouksessa ennen talousarvioesityksen käsittelyä.

Peruspalvelujen valtionosuudet ja verotulot muuttuvat oleellisesti sote-palvelujen siirtyessä hyvinvointialueiden tehtäviksi vuoden 2023 alusta. Valtionosuuskien määrää ei vielä ole vahvistettu vuodelle 2023, mutta arviona on, että kaupungin valtionosuustaso on 6,4 milj. euroa

Kaupungin tuloveroprosentti on 8,86 % ja tästä kunnallisveroaste on 6,36 %. Verotulo v. 2023 verolajeittain on ennusteen mukaan seuraava:

- tuloverotulo 11,9 milj. euroa
- kiinteistöverotulo 4,4 milj. euroa
- yhteisöverotulo 1,3 milj. euroa
- verotulo yhteensä 17,6 milj. euroa

Vuoden 2023 osalta ei ole laskettu saatavan tuulivoimasta kiinteistöverotuloja.

Rahoitustuottoja kaupunki saa vuonna 2023 yhteensä 4,7 milj. euroa. Tästä tulosta merkittävin osuus on sähköenergianmyynnistä saatavia tuloja.

Valtuusto hyväksyy toimielinten (toimialojen) määrärahan kokonaiskäytön ja antaa valtuudet lautakunnille/johtokunnalle ja kaupunginhallitukselle jakaa määrärahat käyttösuunnitelmilla toimialojen vastuualueille ja yksiköille.

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksessa kaupungin toimintakate sisältäen liikelaitoksen on vuodelle 2023 yhteensä -20 947 640 euroa.

Investointitaso on tulevina vuosina huomattavan korkea ja vaikuttaa kaupungin lainanottotarpeeseen, koska samaan aikaan lyhennetään kaupungin pitkäaikaisia lainoja. Investointeja pystytään toteuttamaan pääosin omarahoituksella. Investoinnit v. 2023 on yhteensä 6,3 milj. euroa, v. 2024 yhteensä 4,6 milj. euroa ja v. 2025 yhteensä 1,2 milj. euroa.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen lainanottotarvetta pyritään vähentämään ja hoitamaan osa lainoituksesta lyhytaikaisilla kuntatodistuksilla. Vuonna 2023 lainanottotarve on 3,0 milj.euroa ja lisäksi voidaan kassanhallinnan vuoksi nostaa myös lyhytaikaista luottoa arviolta 1,5 milj. euroa. Vanhoja lainoja lyhennetään samanaikaisesti 6,7 milj. eurolla.

Taloussuunnitelmavuosien 2024-2025 osalta tilanne näyttää velkaantumisen osalta paremmalta, sillä velkamäärä vähenee hieman. Lainamäärä suunnitelmakauden päättyessä on arviolta 26,5 milj. euroa eli noin 3 900 euroa asukasta kohden.

Vuoden 2023 talousarvioesityksen keskeiset tunnusluvut, joissa vertailukohtana on kuluvan vuoden tilinpäätösennuste (28.11) ovat:

- ulkoisten toimintamenojen vähennys 60 %
- ulkoisen toimintakatteen vähennys 63,5 %
- vuosikate 7,7 milj. euroa, mikä kattaa poistot 268 prosenttisesti
- investointien tulorahoitus 123,5 %
- tilikauden tulos 4,8 milj. euroa
- bruttoinvestoinnit 6,3 milj. euroa
- rahoitustarve (toiminnan ja investointien rahavirta) 1,5 milj. euroa
- lainamäärä euroa/asukas n. 4 350 euroa (ilman konserniyhtiöiden lainoja)

Talousohjelma 2017-2025

1000 €	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TPE 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintakate	-55 716	-55 130	-55 359	-55 327	-54 773	-57 470	-20 948	-20 648	-20 875
Muutos %	1,2	-1,1	0,4	-0,06	-1,0	4,9	-63,5	-1,4	1,1
Tulorahoitus	56 243	56 310	57 452	60 331	62 110	66 073	28 680	25 075	24 633
Muutos %	0,0	0,2	2,0	5,0	2,9	6,4	-56,6	-12,6	-1,8
Vuosikate	527	1 181	2 093	5 004	7 337	8 603	7 733	4 427	3 758
Yli-/alijäämä	-1 844	-1 227	-342	2 419	4 412	5 288	4 849	1 227	708
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-2 878	-4 105	-4 447	-2 028	2 384	7 672	12 521	13 748	14 456
Nettoinvestoinnit	-1 763	555	-2 580	-6 666	-3 885	-2 400	-6 262	-4 625	-1 170
Lainakanta milj. €	34,5	32,7	34,4	40,1	38,6	32,1	30,0	30,0	26,5

Oheisena toimielinten päätökset vuoden 2023 talousarviosta ja talousohjelmapöytäkirjasta vuosille 2024-2025 sekä yhdistelmä toimielinten investointiesityksistä.

Liitteenä 3 talousarvio 2023 ja talousohjelmapöytäkirja 2024-2025 -ehdotus.

Oheisena kaupunginhallitukselle tiedoksi henkilöstösuunnitelma v. 2023-2025.

Valmistelija	Talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja, 040 730 0236
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Rantanen Atte Kemijärvi
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy ehdotuksen Kemijärven kaupungin vuoden 2023 talousarvoksi ja vuosien 2024-2025 talousohjelmapöytäkirjaksi.
Päätös	<p>Talousarviokirjan sivulle 12 lisätään organisaatiokaavio (toimielinrakenne). Paula Alatalo esitti, että hallintopalvelujen tavoitteeksi kirjataan hyvinvoiva henkilöstö ja toimenpiteeksi henkilöstön hyvinvointiohjelman laatiminen ja mittariksi sairauspoissaolot. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.</p> <p>Riitta Savukoski esitti, että kotoutumisen edistäminen, toiminta ja määrärahat kirjataan tulevaisuuslautakunnan alaisuuteen. Esitys kannattamattomana raukesi.</p> <p>Markku Harju esitti, että elinvoimalautakunnan alaisuuteen kohtaan asuminen ja ympäristö lisätään määräraha 34 000 euroa latuverkoston ylläpitoon. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.</p> <p>Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa investointiosan uudelleen valmisteltavaksi ja investoinnit tuodaan 12.12. kokoukseen.</p> <p>Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti poistaa s. 96 Roikka Oy:n toiminnallisen tavoitteen nro 3. (kohta 4.).</p> <p>Paula Alatalo esitti, että tehtäväkohtainen henkilöstösuunnitelma liitetään talousarvion liitteeksi. Riitta Savukoski kannatti Alatalon esitystä. Puheenjohtaja teki seuraavan päätösesityksen: Ne jotka ovat Paula Alatalon esityksen kannalla nostavat käden. Paula Alatalon esitystä kannattivat</p> <p>Paula Alatalo, Riitta Savukoski ja Ahti Majava. Ja ne, jotka ovat sen kannalla, että tehtäväkohtaista henkilöstösuunnitelmaa ei liitetä talousarvion liitteeksi nostavat käden. Esitystä kannattivat Juhani Tapio, Teija Kerkelä, Markku Harju ja Kirsti Ojala. Puheenjohtaja totesi, että henkilökohtaista henkilöstösuunnitelmaa ei liitetä talousarvion liitteeksi.</p> <p>Riitta Savukoski esitti, että talousarvio palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Paula Alatalo kannatti esitystä.</p>

Puheenjohtaja teki seuraavan päätösesityksen: Ne jotka kannattavat asian asiallista käsittelyä vastaavat JAA ja ne, jotka ovat asian palauttamisen kannalla vastaavat EI. Asian asiallisen käsittelyn kannalla olivat Markku Harju, Kirsti Ojala, Ahti Majava ja Juhani Tapio. Asian palauttamisen uudelleen valmisteltavaksi kannattivat Riitta Savukoski, Paula Alatalo ja Teija Kerkelä.

Kaupunginhallitus hyväksyi talousarvion kokouksessa tehdyin muutoksin lukuunottamatta investointeja, joka tuodaan hyväksyttäväksi 12.12.2022 kokoukseen.